

CIRCULAR 5/2018 DE LA DIRECCIÓ GENERAL D'ADMINISTRACIÓ LOCAL RELATIVA A L'ADAPTACIÓ DELS ESTATUTS DE LES MANCOMUNITATS DE LA COMUNITAT VALENCIANA A LA LLEI 21/2018, DE 16 D'OCTUBRE, DE MANCOMUNITATS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

El 19 d'octubre de 2018 es va publicar en el DOGV la Llei 21/2018, de 16 d'octubre, de mancomunitats de la Comunitat Valenciana, i el 27 de novembre es va publicar una correcció d'errors. En l'articulat hi ha diverses disposicions que suposen la necessària modificació estatutària de les mancomunitats ja existents, i també la regulació de les noves mancomunitats d'àmbit comarcal i el procediment del seu reconeixement.

La Llei 21/2018, de 16 d'octubre, de mancomunitats de la Comunitat Valenciana, en la disposició transitòria única, disposa que les mancomunitats existents a l'entrada en vigor de la nova llei disposen d'un **període d'un any** per a adaptar els seus estatuts a les determinacions d'aquesta i que la sol·licitud de qualificació com a mancomunitat d'àmbit comarcal regulada en el títol III de la llei, per part de les mancomunitats de municipis ja existents, no ha d'estar sotmesa a cap termini limitador.

En atenció a tot això i a la vista de les consultes que les mancomunitats han adreçat a aquesta Direcció General d'Administració Local, s'ha elaborat aquesta circular sobre els aspectes en els quals resulta necessària l'adaptació dels estatuts de les mancomunitats ja existents a la nova Llei de mancomunitats de la Comunitat Valenciana, i també, si escau, els canvis estatutaris necessaris per a sol·licitar el reconeixement com a mancomunitat d'àmbit comarcal.

A. MODIFICACIONS NECESSÀRIES EN TOT TIPUS DE MANCOMUNITAT

1.- Respecte dels òrgans de govern, com a contingut mínim dels estatuts de qualsevol tipus de mancomunitat:

Article 11.d: "Òrgans de govern i administració, composició i atribucions respectives. En tot cas, els òrgans de govern i administració seran representatius dels ajuntaments mancomunats per mitjà de la participació de l'alcaldeessa o de l'alcalde i de la resta dels seus representants. Els estatuts hauran de garantir els drets de participació de les distintes formacions i agrupacions polítiques presents en el ple de la mancomunitat, en les seues comissions informatives, comissió especial de comptes i en qualsevol altre òrgan complementari que puguin constituir"

Sobre aquest tema s'han de modificar els estatuts de totes les mancomunitats.

2.- Junta de govern

Article 19.3: "Les mancomunitats hauran de comptar, en tot cas, amb una presidència, una o més vicepresidències, una junta de govern i un ple, com també una comissió especial de comptes i, en els seus estatuts, podran preveure uns altres òrgans unipersonals o col·legiats. Els estatuts hauran de preveure la composició i el funcionament de tots estos òrgans."

Per tant, com que ara és obligatòria l'existència d'una junta de govern, les mancomunitats que no hagen establert un tal òrgan han de modificar els seus estatuts.

3.- Vicepresidència de la mancomunitat:

Article 19.3: “Les mancomunitats hauran de comptar, en tot cas, amb una presidència, una o més vicepresidències, una junta de govern i un ple, com també una comissió especial de comptes i, en els seus estatuts, podran preveure uns altres òrgans unipersonals o col·legiats. Els estatuts hauran de preveure la composició i el funcionament de tots estos òrgans.”

Article 29: “1. Les mancomunitats tindran, almenys, una vicepresidència, i fins a un màxim de tres, en els termes que establisquen els seus estatuts respectius.

2. L'elecció de la titularitat de la vicepresidència o les vicepresidències de les mancomunitats es farà d'acord amb el procediment i en la forma establida pels estatuts de cada mancomunitat.

3. La titularitat de la vicepresidència es perd per les causes determinades en els estatuts de la mancomunitat i, en particular, per renúncia expressa manifestada per escrit i per pèrdua de la condició de regidor del municipi mancomunat.”

Això requereix modificació estatutària per part d'aquelles mancomunitats que no disposen ja d'aquesta figura de la vicepresidència.

4.- La separació voluntària i obligatòria

Els articles 42, 43 i 44 de la llei regulen amb caràcter general per a tots dos tipus de mancomunitats el règim de separació voluntària, separació obligatòria i els efectes de la separació, respectivament.

5.- Modificació constitutiva dels estatuts:

Article 46.2: “La modificació constitutiva dels estatuts de les mancomunitats es referirà, exclusivament, als aspectes següents:

- a) Objecte competencial.*
- b) Sistema de representació dels municipis.*
- c) Supòsits de dissolució de la mancomunitat.*
- d) Els que, al marge dels anteriors, establisquen els estatuts de la mancomunitat.”*

Les mancomunitats podran adaptar i simplificar els seus procediments de modificació d'Estatuts quant a l'àmbit objectiu de les modificacions constitutives.

6.- Dissolució de mancomunitats.

Els articles 47 i 48 de la llei estableixen, respectivament, les causes de dissolució de la mancomunitat i el procediment.

B. MODIFICACIONS NECESSÀRIES NOMÉS EN MANCOMUNITATS DE RÈGIM ORDINARI

1.- Membres del ple de la mancomunitat:

Article 20.2: “Cada municipi estarà representat en el ple de la mancomunitat per l'alcalde o l'alcaldeessa i un altre regidor o regidora, elegit pel ple corresponent i que es mantindrà fins que no el revoque el ple que el va triar o perda la condició de regidor. El vot serà emés individualment per cadascun dels representants.”

Article 23.2: “En el ple de les mancomunitats, a cadascun dels membres li correspon un vot amb el mateix valor.”

En aquest àmbit hi ha **dos canvis estatutaris necessaris**:

- 1) El/la segon representant de cada municipi tindrà vot propi (no simplement per substitució del seu alcalde o de la seua alcaldessa).
- 2) S'elimina tota referència al vot ponderat de l'anterior llei, cadascun/a dels/de les membres del ple té un vot del mateix valor.

C. MODIFICACIONS NECESSÀRIES NOMÉS EN MANCOMUNITATS D'ÀMBIT COMARCAL

1.- Qui pot pertànyer a una mancomunitat d'àmbit comarcal:

*Article 12.1 paràgraf primer: “Les mancomunitats de municipis de la Comunitat Valenciana **que se circumscriuen a una de les demarcacions territorials** i que complisquen els requisits que preveu aquesta llei, les normes que es dicten per a desplegar-la i la resta de la normativa que siga aplicable, les podrà qualificar a iniciativa seua com a mancomunitats d'àmbit comarcal el departament del Consell amb competències en matèria d'administració local. Les demarcacions territorials són les incloses en l'annex d'aquesta llei, o les que determine la legislació sobre delimitació comarcal, si és el cas.”*

Per tant **les mancomunitats d'àmbit comarcal haurien de revisar, si fóra necessari, la llista de municipis que les integren**, tenint en compte a més els següents preceptes de la llei que poden afectar aquesta matèria:

Article 12.2.c: “Incloure totes les entitats locals sol·licitants dins d'una mateixa demarcació territorial. Els municipis mancomunats seran, almenys, la meitat més un dels municipis pertanyents a la demarcació territorial esmentada.”

Article 12.1 paràgraf segon: “Excepcionalment, prèvia instrucció d'un expedient en el qual es justifiquen raons de continuïtat geogràfica i eficiència en la gestió de serveis, el departament competent en matèria de règim local podrà autoritzar l'adhesió a mancomunitats d'àmbit comarcal limitada als serveis que es determinen en la sol·licitud d'adhesió.”

*Article 12.3: “A les mancomunitats d'àmbit comarcal, referides sempre a una determinada demarcació territorial, només podran **incorporar-se** municipis que tinguin el territori en aqueixa mateixa demarcació territorial.”*

Article 3.3: “Excepte en el cas de les mancomunitats d'àmbit comarcal, es podran integrar en les mancomunitats municipis entre els quals no hi haja continuïtat territorial, que pertanguen a distintes províncies i, fins i tot, a diferents comunitats autònomes.”

En una mancomunitat d'àmbit comarcal només poden formar part (“**incorporar-s'hi**”) entitats locals d'aquesta concreta delimitació territorial, i l'única cosa que s'accepta per la norma és que, excepcionalment, s'hi “**adherisca**” alguna entitat local de fora d'aquesta delimitació, però únicament per a algun o alguns serveis determinats.

2.- Quines competències han de constar en els estatuts d'una mancomunitat d'àmbit comarcal:

Article 12.2.d: “Gestionar activitats i serveis públics almenys a la meitat dels municipis associats i que, en conjunt, sumen més de la quarta part de la població total dels municipis que integren la mancomunitat i sobre les quals els municipis exercisquen competències, i que afecten les matèries següents:

- Àrea de sostenibilitat mediambiental, gestió dels residus sòlids urbans i del cicle de l'aigua.*
- Àrea de seguretat, policia local, guarderia rural i emergències.*
- Àrea de sanitat i benestar social.*
- Àrea de cultura, joventut, educació i esportiva.*
- Àrea de foment econòmic i desenvolupament local.*
- Àrea d'urbanisme, habitatge i ordenació del territori.*
- Àrea d'infraestructures, dotacions i equipaments.*
- Àrea de participació ciutadana, igualtat, informació i comunicació.*
- Àrea de contractació i gestió administrativa i modernització.”*

En les mancomunitats d'àmbit comarcal ha de constar en els seus estatuts que **poden dedicar-se** a totes les àrees de la llista anterior, independentment que el nivell, volum i quantitat de serveis que presten depenga del seu pressupost, plantilla de personal, etc. En principi, aquestes mancomunitats tenen una vocació general, de prestació integral de serveis, encara que a cada moment de la seua existència presten un nombre variable de serveis depenent de la seua capacitat econòmica i del personal disponible. En qualsevol cas l'existència d'aquesta llista d'àrees en els estatuts permetrà, per exemple, que en qualsevol moment puga delegar-se en aquestes mancomunitats una determinada competència per part de la Generalitat. Són **àrees de treball**, i no pressuposen que la mancomunitat assumisca totes les competències que es referisquen a aquestes àrees, la qual cosa buidaria de competències les entitats locals que formen part de la mancomunitat, sinó que es pot prestar serveis o gestionar activitats concretes dins de qualsevol d'aquestes àrees.

3.- Membres dels òrgans col·legiats:

Article 20.4: “Especialitats de la representació en les mancomunitats d'àmbit comarcal:

a) Cadascun dels municipis i entitats locals menors, si escau, integrants d'una mancomunitat d'àmbit comarcal estarà representat en el ple d'aquesta per l'alcalde o alcaldessa, junt amb un nombre de representants elegits en atenció a la població del municipi, segons l'escala prevista en l'apartat següent.

b) Tots els municipis i entitats locals, si escau, integrants de la mancomunitat tindran dret, almenys, a un representant, que formarà part del ple d'aquesta. El nombre de representants s'incrementarà addicionalment, per trams de població, segons l'escala següent:

– Fins a 2.000 habitants: 1.

– De 2.001 a 5.000: 2.

– De 5.001 a 15.000: 3.

– De 15.001 a 30.000: 4.

– A partir de 30.001 habitants, per cada 20.000 habitants: 1 representant addicional.

c) L'elecció del total de representants de cadascuna de les entitats s'efectuarà en els plens respectius mitjançant votació secreta, i caldrà comunicar el resultat d'aquesta elecció a la mancomunitat en un termini no superior a dos mesos des de la constitució dels ajuntaments o l'acord de modificació dels seus representants.

d) El vot dels representants municipals en la mancomunitat serà personal i indelegable.

e) Les formacions i agrupacions polítiques que pertanguen a algun ajuntament integrant de la mancomunitat que no compten amb un representant electe en aquesta, podran sol·licitar a la presidència de la mancomunitat participar en les seues sessions plenàries amb veu i sense vot.

f) La pèrdua de la condició de regidor o regidora suposa, en tot cas, el cessament com a representant de l'ajuntament en la mancomunitat. Les seues funcions seran assumides pels qui el seguisquen en nombre de vots en l'ordre de la votació realitzada en el seu moment pel ple.

Quan la pèrdua de la condició de titular d'aquests òrgans es produïska per extinció del mandat, continuaran en funcions solament per a l'administració ordinària fins a la presa de possessió de les persones que els succeïsquen.”

Aquesta regulació recull un règim específic propi de representació en les mancomunitats d'àmbit comarcal, que determina l'exigència de la modificació de tots els estatuts de mancomunitats que vulguen ser reconegudes com d'àmbit comarcal.

4.- L'adhesió de municipis

L'article 41 de la llei regula l'adhesió de municipis a mancomunitats d'àmbit comarcal, i introdueix algunes especificacions particulars.

València, 12 de desembre de 2018

EL DIRECTOR GENERAL D'ADMINISTRACIÓ LOCAL

Antoni Such Botella